

**CURTEA SUPREMĂ DE
JUSTIȚIE
A REPUBLICII MOLDOVA**



**THE SUPREME COURT
OF JUSTICE
OF THE REPUBLIC OF
MOLDOVA**

mun. Chișinău, str. M. Kogălniceanu, nr.70,
Republica Moldova, MD-2009,
tel. (+ 373 22) 22 30 76,
fax:(+ 373 22) 22 53 30,
e-mail: info@csj.md

Chișinău, M. Kogalniceanu 70 street,
Republic of Moldova, MD-2009,
tel. (+ 373 22) 22 30 76,
fax:(+ 373 22) 22 53 30,
e-mail: info@csj.md

04 decembrie 2019

1ra-1134/2019

✓ **Curtea Constituțională a Republicii Moldova**
mun. Chișinău, str. Al. Lăpușneanu nr. 28. MD2004.

Copia: **Avocatului Dumneanu Radu**
mun. Chișinău, str. N. Sulac 4, ap. 129.

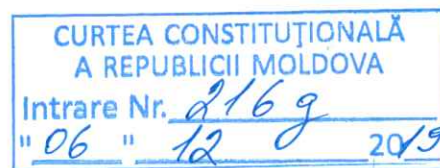
Copia: **Inculpatului Reniță Vasile**
r-ul Hîncești, sat. Mîngir.

În conformitate cu prevederile art. 135 alin. (1) lit. d), g) din Constituția Republicii Moldova, Hotărârii Curții Constituționale nr. 2 din 09.02.2016, vă expediem pentru soluționare conform competenței sesizarea avocatului Dumneanu Radu în numele inculpatului Reniță Vasile, privind excepția de neconstituționalitate a sintagmei „*Eroare gravă de fapt nu reprezintă o apreciere greșită a probelor*” din ultima propoziție a art. 6 pct. 11¹) Cod de procedură penală, în cauza penală în privința lui ***Reniță Vasile Vasile*** în baza art. 264 alin. (4) Cod penal.

Anexe: - copia încheierii Colegiului penal lărgit al Curții Supreme de Justiție din 03 decembrie 2019;
- copia cererii avocatului Dumneanu Radu privind ridicarea excepției de neconstituționalitate din 22 martie 2019;
- copia sesizării privind ridicarea excepției de neconstituționalitate.

Judecător

Boico Victor



CURTEA CONSTITUȚIONALĂ a REPUBLICII MOLDOVA

SESIZARE privind excepția de neconstituționalitate

I – Autorul sesizării

1. nume – Dumneanu
2. prenume – Radu
3. funcția – Avocat
4. adresa – Republica Moldova, mun. Chișinău, str. N. Sulac 4 ap. 129
5. tel. – 078528475
6. numele și prenumele reprezentatului – Vasile Reniță
7. ocupația reprezentatului – șomer
8. adresa reprezentatului – r-nul Hîncești, s. Mingir
9. tel. reprezentat – 078638779
10. fax reprezentat –
11. –

II – Obiectul sesizării

12. Prezenta sesizare are ca obiect - solicitarea de verificare a corespunderii constituționalității a prevederilor ultimei propoziții a art. 6 pct. 11¹) Cod de procedură penală „*Eroarea gravă de fapt nu reprezintă o apreciere greșită a probelor*”, deoarece contravin flagrant prevederilor art. 6 paragraful 1 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, deoarece nu îndeplinesc standardul calității legii penale, fiind contrare art. 1 alin. (3) și art. 22, coroborate cu art. 23 alin. (2) din Constituție și conferă autorităților care le aplică o marjă excesivă de discreție.

III – Circumstanțele litigiului examinat de instanța de judecată

13. La moment, numitul Reniță Vasile este condamnat, fiindu-i imputată comiterea faptei prevăzute de art. 264 alin. (4) Cod penal.

Astfel, prin sentința din 13.12.2018, emisă de judecătorul în Judecătoria Chișinău Cristina Cheptea și, ulterior, prin Decizia Curții de Apel Chișinău din 19.02.2019, inculpatul Reniță Vasile a fost recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute art. 264 alin. (4) Cod penal și i s-a aplicat o pedeapsă sub formă de închisoare pe un termen de 5 ani.

Pentru a fi condamnat, atât instanța de fond, cât și cea de apel, au reținut starea de fapt precum că între acțiunea comisă de către conducătorul auto Reniță Vasile (*fără a fi identificată încălcarea Regulamentului circulației rutiere ce i s-ar fi putut imputa*) și decesul victimei/pietonului ar exista legătură de cauzalitate, în condițiile în care nici reprezentantul acuzării de stat și nici instanțele de fond și cea de apel au refuzat să se expună asupra argumentelor apărării că anume acțiunilor victimei/pietonului¹ (*de traversare a carosabilului printr-un loc nepermis, neiluminat, pe timp de noapte, fără a se asigura că nu împiedică alți participanți la trafic*²).

1 Care este participant la trafic, potrivit pct. 1 al Regulamentului circulației rutiere

2 Acțiunile respective ale victimei/pietonului reprezintă o încălcare flagrantă a pct. 114.1), 114.2) și pct. 116.1) lit. b) ale Regulamentului circulației rutiere și care, de fapt, nu pot fi imputate conducătorului auto (!!!)



La moment, este depusă cererea de recurs împotriva sentinței și deciziei ce s-au dat în cauza respectivă în privința lui Reniță Vasile.

În calitate de temeiuri ale cererii de recurs a fost invocată inclusiv aprecierea vădit arbitrară a probelor atât de către instanța de fond, cât și cea de apel, situație care a determinat admiterea unei erori grave de fapt în partea stabilirii prezenței elementelor componente de infracțiune în acțiunile condamnatului.

Eroarea gravă de fapt în cauza dată constă în lăsarea fără apreciere a argumentelor cu privire la încălcarea flagrantă a prevederilor Regulamentului circulației rutiere anume de către victimă/pieton, precum și existența legăturii de cauzalitate anume între acțiunile și decesul acestuia și, implicit, lipsa legăturii de cauzalitate între acțiunile condamnatului și consecințele ce i s-au imputat.

Mai mult ca atât, deși unica probă care poate fi administrată în cauzele penale, care au ca obiect de investigație accidentele rutiere, pentru a stabili legătura de cauzalitate între fapta imputată și consecințele produse (*mai ales în cazurile în care starea de lipsă de predictibilitate a situației rutiere a fost creată de către conduita pietonului*) este raportul de expertiză judiciară auto-tehnică, iar în cauza dată experții au formulat concluzia precum că conducătorul auto, în condițiile în care s-a produs accidentul rutier, nu a avut posibilitate tehnică de a evita tamponarea cu pietonul³, instanța de apel a indicat în motivarea deciziei din 19.03.2019 faptul că vinovăția conducătorului auto Reniță Vasile, în comiterea infracțiunii imputate, se confirmă anume prin raportul respectiv de expertiză judiciară.

Din circumstanțele enunțate este evident că eroarea gravă de fapt admisă, cu privire la prezența legăturii de cauzalitate între acțiunile condamnatului și consecințele accidentului rutier, ca rezultat al aprecierii arbitrare a probelor de către instanțele de judecată (*raportului de expertiză judiciară auto-tehnică*), au permis concluzia greșită cu privire la prezența în acțiunile acestuia a componente de infracțiune.

IV – Expunerea pretinselor încălcări a Constituției și a argumentelor în sprijinul acestor afirmații

14. Prin prezenta sesizare, se solicită Curții Constituționale a Republicii Moldova verificarea corespunderii cerințelor Constituției a celei de a doua propoziții a art.6 pct.11¹⁾ Cod de procedură penală „*Eroarea gravă de fapt nu reprezintă o apreciere greșită a probelor*”, deoarece, la părerea apărării contravin flagrant prevederilor art.6 paragraful 1 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, precum și a prevederilor art.1 alin.(3) și art.22, coroborate cu art.23 alin.(2) din Constituție și conferă autorităților care le aplică o marjă excesivă de discreție.

Cu referire la lipsa de constituționalitate a celei de a doua propoziții a art.6 pct.11¹⁾ Cod de procedură penală „*Eroarea gravă de fapt nu reprezintă o apreciere greșită a probelor*” se poate menționa că contravine expres primei propoziții a normei respective de drept, care prevede că, citez: „*eroare gravă de fapt – stabilirea eronată a faptelor, în*

³ Potrivit concluziilor formulate în raportul de expertiză judiciară auto-tehnică nr.34/12/1-R-6861 din 29.12.2017, s-a indicat expres că numitul Reniță Vasile nu ar fi avut posibilitatea să evite impactul nici în cazul în care s-ar fi deplasat cu viteza de 50 de km/h

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE
COPIA CORESPUNDE
ORIGINALULUI

existența sau inexistența lor, prin neluarea în considerare a probelor care le confirmau sau prin denaturarea conținutului acestora”.

În acest sens se impune mențiunea că stabilirea eronată a faptelor, precum și existența sau inexistența lor, este posibilă doar ca rezultat al aprecierii arbitrare a probelor.

Existența celei de a doua propoziție la art.6 pct.11¹⁾ Cod de procedură penală, face posibilă, datorită manifestării unei marje excesive de discreție, respingerea sistematică a recursurilor depuse de părți, în care se contestă condamnarea ilegală în rezultatul stabilirii eronate a circumstanțelor de fapt ale cauzei, situație, care la rîndul ei, este determinată de aprecierea vădit arbitrară a probelor de către instanțele chemate să judece cauza.

Mai mult ca atît, existența propoziției respective în dspoziția art.6 pct.11¹⁾ Cod de procedură penală, permite instanței de recurs să declare inadmisibile recursurile în care, în ordinea art.427 alin.(1) pct.6) Cod de procedură penală, se invocă admiterea unei erori grave de fapt, ca rezultat al aprecierii arbitrare a probelor.

Expunerea normei de drept contestată este contrară și jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, care cu referire la calitatea de viciu fundamental al aprecierii arbitrare a probelor a indicat expres în cauza *Brennan vs. Marea Britanie* (cererea nr.39846/98) că „... *normele admisibilității și aprecierii probelor se determină în primul rînd de către instanțele naționale. După regula generală, Curtea Europeană nu dă propria sa apreciere probelor în locul celei date de instanța națională, cu excepția cazurilor (!!!), cînd aprecierea instanțelor naționale a fost una arbitrară sau neîntemeiată, ori cînd sistemul garanțiilor aplicabil în cazul aprecierii veridicității de a recunoaște că probă, a fost în imposibilitate de a executa funcțiile sale*”.

Respectiv, lipsa de claritate a prevederilor legale și a unor garanții jurisdicționale suficiente împotriva arbitrarului încălcă prevederile art.1 alin.(3) și art.22, combinate cu art.23 din Constituția Republicii Moldova.

V – Expunerea datelor suplimentare ale autorului sesizării

15. În drept, prezentul demers mi-l bazez pe prevederile art.135 alin.(1) lit.a) și g) din Constituția Republicii Moldova și pe prescripțiile pct.2 al părții dispozitive a Hotărîrii Curții Constituționale din 09.02.2016, s-a dispus expres că, citez: „*Până la adoptarea de către Parlament a reglementărilor în executarea prezentei hotărîri, sesizarea privind excepția de neconstituționalitate se prezintă Curții Constituționale de către judecătorii/completele de judecată din cadrul Curții Supreme de Justiție, curților de apel și judecătoriilor, pe rolul cărora se află cauza, în temeiul aplicării directe a articolului 135 alineatul (1) lit. a) și g) din Constituție și astfel cum au fost explicate în prezenta hotărîre, în conformitate cu considerentele menționate în cuprinsul acesteia și al Regulamentului privind procedura de examinare a sesizărilor depuse la Curtea Constituțională*”.

VI – Documente anexate

Consider că nu este necesară anexarea a careva acte la prezenta sesizare.

VII – Declarația și semnătura

Declar pe onoare că informațiile care au fost expuse în prezenta sesizare sunt exacte.



Sesizarea dată se depune la Curtea Supremă de Justiție, odată cu recursul depus în interesele numitului Reniță Vasile, pentru a fi expediată spre examinare Curții Constituționale în conformitate cu prevederile art.135 alin.(1) lit.a) și g) din Constituția Republicii Moldova.

Cu respect,

25.03.2019



avocat Radu DUMNEANU

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE
COPIA CORESPUNDE
ORIGINALULUI



Curtea Supremă de Justiție
ÎN CHEIERE

03 decembrie 2019

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție în componența:

Președinte – Timofti Vladimir,

Judecători – Boico Victor, Toma Nadejda, Țurcan Anatolie, Cobzac Elena,

examinând cererea avocatului Dumneanu Radu în numele inculpatului Reniță Vasile, prin care se solicită ridicarea excepției de neconstituționalitate a sintagmei „*Eroare gravă de fapt nu reprezintă o apreciere greșită a probelor*” din ultima propoziție a art. 6 pct. 11¹) Cod de procedură penală,

CONSTATĂ:

1. În procedura Colegiului penal lărgit al Curții Supreme de Justiție se află judecarea recursurilor ordinare declarate de către procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Tăut Dorina și de către avocatul Dumneanu Radu în numele inculpatului, împotriva sentinței judecătorești Chișinău, sediul central din 13 decembrie 2018 și a deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 19 februarie 2019, în cauza penală în privința lui *Reniță Vasile Vasile* în baza art. 264 alin. (4) Cod penal.

2. La 22 martie 2019, avocatul Dumneanu Radu în numele inculpatului Reniță Vasile, odată cu depunerea recursului ordinar, a depus și o cerere privind ridicarea excepției de neconstituționalitate, solicitând exercitarea controlului constituționalității sintagmei, „*Eroare gravă de fapt nu reprezintă o apreciere greșită a probelor*” din ultima propoziție a art. 6 pct. 11¹) Cod de procedură penală.

3. Examinând cererea, Colegiul penal lărgit consideră necesară admiterea acesteia deoarece potrivit art. 7 alin. (3) Cod de procedură penală, dacă în procesul judecării cauzei, instanța constată că norma juridică ce urmează a fi aplicată contravine prevederilor Constituției și este expusă într-un act juridic care poate fi supus controlului constituționalității, *judecarea cauzei se suspendă*, se informează Curtea Supremă de Justiție care, la rândul său, sesizează Curtea Constituțională.

Totodată, în corespundere cu Hotărârea Curții Constituționale nr. 2 din 09 februarie 2016, pentru interpretarea art. 135 alin. (1) lit. a) și g) din Constituția Republicii Moldova, în cazul existenței incertitudinii privind constituționalitatea legilor, hotărârilor Parlamentului, decretelor Președintelui Republicii Moldova, hotărârilor și ordonanțelor Guvernului, ce urmează a fi aplicate la soluționarea unei cauze aflate pe rolul său, instanța de judecată este obligată să sesizeze Curtea Constituțională. Excepția de neconstituționalitate poate fi ridicată în fața instanței de judecată de către oricare dintre părți sau reprezentantul acesteia, precum și de către instanța de judecată din oficiu. Sesizarea privind controlul constituționalității unor norme ce urmează a fi aplicate la soluționarea unei cauze se prezintă direct Curții Constituționale de către judecătorii/completele de judecată din cadrul Curții Supreme de Justiție, curților de apel

și judecătoriilor, pe rolul cărora se află cauza. Judecătorul ordinar nu se pronunță asupra temeiniciei sesizării sau asupra conformității cu Constituția a normelor contestate, limitându-se exclusiv la verificarea întrunirii următoarelor condiții: (1) obiectul excepției intră în categoria actelor cuprinse la articolul 135 alin. (1) lit. a) din Constituție; (2) excepția este ridicată de către una din părți sau reprezentantul acesteia, sau indică faptul că este ridicată de către instanța de judecată din oficiu; (3) prevederile contestate urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei; (4) nu există o hotărâre anterioară a Curții având ca obiect prevederile contestate.

Până la adoptarea de către Parlament a reglementărilor în executarea prezentei hotărâri, sesizarea privind excepția de neconstituționalitate se prezintă Curții Constituționale de către judecătorii/completele de judecată din cadrul Curții Supreme de Justiție, curților de apel și judecătoriilor, pe rolul cărora se află cauza, în temeiul aplicării directe a articolului 135 alineatul (1) lit. a) și g) din Constituție și astfel cum au fost explicate în prezenta hotărâre, în conformitate cu considerentele menționate în cuprinsul acesteia și al Regulamentului privind procedura de examinare a sesizărilor depuse la Curtea Constituțională.

4. În asemenea circumstanțe, în temeiul art. 7 alin. (3), art. 342 alin. (1) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție,

DISPUNE:

Sesizarea avocatului Dumneanu Radu în numele inculpatului Reniță Vasile, privind ridicarea excepției de neconstituționalitate a sintagmei „*Eroare gravă de fapt nu reprezintă o apreciere greșită a probelor*” din ultima propoziție a art. 6 pct. 11¹) Cod de procedură penală, se expediază către Curtea Constituțională a Republicii Moldova pentru soluționare conform competenței.

Se amână judecarea recursurilor ordinare declarate în cauza penală în privința lui *Reniță Vasile Vasile*, pentru **28 ianuarie 2020**.

Președinte

/semnătură/

Timofti Vladimir

Judecători

/semnătură/

Boico Victor

/semnătură/

Toma Nadejda

/semnătură/

Țurcan Anatolie

/semnătură/

Cobzac Elena

Copia corespunde originalului.

Judecător



Boico Victor